

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

Lausunto
7.3.2011

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Kirjaamo
kirjaamo.stm@stm.fi

Valtioneuvoston asetuseruonnos terveydenhuollon järjestämisuunnitelma ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksesta

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuseruonnos laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanon suunnitelma

Valtioneuvoston asetus terveydenhuollon järjestämisuunnitelma ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksesta

Väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen yhdenvertainen saatavuus sekä potilasturvallisuuden edistäminen edellyttävät kuntien ja sairaanhoitopiirien saumatonta keskinäistä yhteistyötä. Siksi **Tehy ry.** pitää tärkeänä, että valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat määräykset terveydenhuollon järjestämisuunnitelma ja erikoissairaanhoidon järjestämisestä. **Tehy ry** pitää hyvänä valittua periaatetta, jossa asetusten pykälissä kuvataan suunnitelmien ja sopimusten sisältöä melko yleisellä tasolla ja niitä täydennetään asetusten perusteluosissa.

Tehy ry:n näkemyksen mukaan terveydenhuollon järjestämisuunnitelmaa ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimusta koskevat asiat on luontevaa olla samassa asetuksessa. Näemme, että tämä voi osaltaan vahvistaa perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen, erikoissairaanhoidon jne. rajapinnoissa tehtävää yhteistyötä ja palvelujen saumatonta järjestämistä. Eheän palvelukokonaisuuden kannalta on tärkeää asetuseruonnoksen velvoitus siitä, että kuntien välisessä suunnitelmassa on sovittava yhteistyöstä myös muiden toimijoiden, erityisesti sosiaalipalvelujen kanssa.

Erityisvastuualueisiin kuuluvien sairaanhoitopiirien kuntayhtymien välinen yhteistyö (12 §). **Tehy ry:llä** ei ole varsinaisesti lisättävää itse pykälään. **Tehy ry:n** näkemyksen mukaan palvelurakenteita tulee kehittää niin, että mahdollisten päällekkäisten toimintojen purkaminen ja viranomaisyhteistyön parantaminen on mahdollista, samoin palvelujen tuottaminen entistä enemmän kansalais- ja asiakaslähtöisesti. Tämä edellyttää, että myös erityisvastuualueiden sisällä

työnjaon kehittämisen tulee perustua aitoon sairaanhoitopiirien väliseen yhteistyöhön. Lisäksi on pidettävä huolta siitä, että erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa sovittava yhteistyö ei saa asettaa kansalaisia eriarvoiseen asemaan palvelujen saatavuuden eikä aidon valinnanvapauden suhteen.

Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (Tehy) ja erikoissairaanhoidon järjestämissopimukseen liittyvän asetusluonnoksen pykälissä 10 ja 15 todetaan, että suunnitelmissa tulee sopia yhteistyöstä ja käytännöistä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi tilanteissa, joissa yhdessä alueen terveyskeskuksessa tai sairaanhoitopiirin erikoisalalla on huomattava ja potilasturvallisuutta vaarantava henkilöstövaje. Asetusluonnoksesta eikä perustelumuihistiosta selviä, mitä tällä tarkoitetaan. **Tehy ry esittää**, että kohtaa tulee selkeyttää sekä asetustekstissä että perustelumuihistiossa. **Tehy ry** ei pidä mahdollisena, että tällaisilla sopimuksilla ja käytännöillä voitaisiin muuttaa henkilöstön työssäkäyntialueita tai työsopimuksia.

Lisäksi **Tehy ry esittää**, että asetukseen kirjattaisiin siirtymäajat ja siirtymäsäädökset perusterveydenhuollon, sairaanhoitopiirien ja erityisvastuualueiden työnjaonmuutoksille. Perusterveydenhuollon yksikön toimintaan liittyvässä kohdassa tulee täsmällisemmin määritellä terveystieteellisestä tutkimuksesta.

Laadunhallinta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanon suunnitelma asetusluonnos ja perustelumuihistio:

Tehy ry pitää hyvänä, että asetuksessa ja perustelumuihistiossa on kiinnitetty huomiota henkilöstömäärän riittävyyteen suhteessa toimintojen kehittämiseen ja potilasturvallisuussuunnitelmien mukaisen toiminnan varmistamiseen.

Henkilöstön näkökulmasta kokonaisuudesta kuitenkin puuttuu velvoite kuvata haittatapahtumien jälkihoito. **Tehy ry** pitää haittatapahtumien jälkihoitoa tärkeänä keinona varmistaa potilasturvallisuuskulttuurin kehittyminen avoimeksi ja henkilöstöä syyllistämättömäksi toimintatavaksi. Tavoitteena tulee olla se, että henkilöstö on halukasta jatkamaan työssään mahdollisten haittatapahtumien jälkeenkä.

Pykälässä 5 määritellään suunnitelman sisällöstä. Momentin 3 kohta edellyttää sovittavan menettelytavoista, joilla potilas tai hänen läheisensä voivat osallistua laadun ja potilasturvallisuuden kehittämiseen. Erilaisissa terveysalan julkaisuissa on kiinnitetty huomiota siihen, että terveydenhuollon asiakkailta saatua tietoa ei hyödynnetä toiminnan kehittämisessä. **Tehy ry ehdottaakin**, että asetustekstiin tai perustelumuihistioon lisätään selkeästi mainita asiakaspalautteista toiminnan laadun kehittämisessä.

Momentin 4 ja 5 kohdissa käsitellään laadunhallinta- asiakirjoja ja ennakoivaa riskien hallintaa ja toiminnan kehittämistä. **Tehy ry** ehdottaa, että riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta, nostetaan yhtä selkeäksi kokonaisuudeksi kuin

vaaratapahtumien käsittely (kohta 6.). Lisäksi suunnitelmassa laadunhallinnasta ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta olisi korostettava potilasturvallisuusosaamista (kohta 8). Kyseiseen kohtaan tulisi ottaa maininta henkilöstön potilasturvallisuus-osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä moniammatillisen yhteistyön edistämisestä.

Lopuksi **Tehy ry** ehdottaa, että asetukseen otetaan maininta siitä, miten asetuksen toteutumista seurataan.

Tehyn lausunto on valmisteltu yhteistyössä Tehyn yhteistyöjäsenjärjestöjen kanssa.

Helsinki 7.3.2011

Jaana Laitinen-Pesola
puheenjohtaja
Tehy ry

Marja-Kaarina Koskinen
vs. johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:

Kirsi Markkanen
kehittämispäällikkö
0405337086